

тання, опрацювання яких уможливить опанування студентами юридичної техніки, умінь тлумачення та застосування права.

З метою вирішення цього завдання на другому курсі навчання запроваджена навчальна дисципліна «Нормотворча діяльність», в процесі вивчення якої з'ясовуються особливості нормативного та індивідуального регулювання; нормативно-правових актів України, процедури їх підготовки, прийняття, оприлюднення і реєстрації; питання подолання прогалин і суперечностей у законодавстві тощо.

Значна увага приділяється особливостям санкціонованої нормотворчості, прийняття локальних правових актів нормативного характеру, в розробці яких беруть безпосередню участь юристи підприємств, установ і організацій.

Для методичного забезпечення реалізації практичної складової базових юридичних дисциплін працівниками кафедри написані практикуми з «Теорії держави і права», а також «Нормотворчої діяльності», в яких подані тестові та практичні завдання з усіх тем цих навчальних дисциплін.

Відповідні знання та уміння з питань надання юридичної допомоги населенню, а також правозастосування студенти набувають у юридичній клініці факультету та при проходженні юридичної практики в органах державної влади та управління, органах місцевого самоврядування, судових і правоохоронних органах, підприємствах та установах.

Янчарська Л. В., асистент кафедри
педагогіки та психології

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІКИ»

Домінуючими педагогічними ідеями у системі вищої освіти розвинених країн є гуманізація та гуманітаризація вищої освіти; визнання особистості студента, що передбачає урахування його індивідуальних особливостей, потреб, інтересів під час навчального процесу, виховання та розвитку; створення умов для неперервної освіти фахівців вищого навчального закладу.

Водночас, ефективність навчальних занять залежить від забезпечення оптимального поєднання, організації аудиторної і поза аудиторної роботи, забезпечення студента необхідними методичними матеріалами з метою перетворення традиційного навчання в творчий процес.

В основу засвоєння дисциплін психолого-педагогічного циклу та курсу «Методика викладання економіки», зокрема, покладено бінарні цілі: з одного боку закласти психолого-педагогічну базу майбутньої професійної діяльності в сфері економіки, з іншого — забезпечити необхідну і достатню підготовку до професійної діяльності в якості викладача економіки. Опанувавши даний курс, студенти повинні *знати* сучасні тенденції розвитку вітчизняної та світової економічної освіти, методи, прийоми, форми та засоби навчання економічних дисциплін, основні методичні вимоги до навчальних занять з економіки, особливості планування, організації, мотивації до навчання економіки для різних освітньо-вікових груп та навчальних закладів системи неперервної економічної освіти, особливості сучасних інноваційних технологій та їх реалізації в навчальному процесі з економіки, методичні особливості контролю та оцінювання, корекції навчальних досягнень з економіки та ін. *Уміти* планувати та організовувати навчально-виховний процес з економіки в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах, розробляти та проводити навчальні заняття з економічних дисциплін різних типів і форм, розробляти та використовувати різноманітні методи та методики активізації навчально-пізнавальної діяльності при вивченні економічних дисциплін, планувати та організовувати самостійну роботу учнів і студентів при вивченні економіки, організовувати контроль та оцінювання навчальних досягнень з економіки, розробляти вимірювальні інструменти навчальних досягнень, використовувати різні системи та шкали оцінювання. Враховуючи практичний досвід викладання, а також застосування таких методів дослідження, як анкетування, спостереження, аналіз можна виділити аспекти, що підвищують ефективність навчальних занять з курсу «Методика викладання економіки»:

- чергування форм і методів навчання;
- розвиток економічного, критичного мислення студентів;
- застосування сучасних технологій навчання (написання проектів, підготовка портфолію, мультимедія систем та ін.);
- взаємонавчання (навчання в парах, мікро-групах) під час підготовки завдань для аудиторної та позааудиторної роботи), студент — активний учасник навчального процесу;
- систематична перевірка знань студентів з використанням різних видів, форм, методів контролю, презентація в аудиторії досягнень студентів;
- створення викладачем банку завдань різного рівня складності для самостійної роботи, рівень виконання якого обирає сам студент;

- формулювання чітких вимог до завдань та термінів здачі робіт (карта самостійної роботи студента);
- створення ситуації успіху в процесі навчання студентів;
- зв'язок теорії з практикою (мікро викладання у своїй або іншій академічній групі, залучення студентів до пошукової дослідницької діяльності);
- постановка викладачем різнорівневих навчальних цілей (врахування психологічних особливостей групи навчання, рівня підготовки студентів, специфіки факультету та профільної спеціалізації).

Вважаємо, що запропоновані аспекти щодо підвищення ефективності навчальних занять з курсу «Методика викладання економіки» можуть бути застосовані у процесі вивчення інших дисциплін.

Ярошенко І. С., канд. юрид. наук, доц. кафедри
цивільного та трудового права

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ ІЗ СТУДЕНТАМИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЮРИДИЧНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Серед дисциплін, які вивчаються студентами юридичного факультету, особливе місце займають процесуальні дисципліни: цивільний процес, кримінальний процес і господарський процес. Процесуальні правовідносини є охоронними. У ході їх реалізації забезпечується захист прав та інтересів осіб, застосовуються та трактуються правові норми. Саме цим і визначається специфіка викладання процесуальних дисциплін та особливості аудиторної роботи зі студентами. Аудиторна робота має подвійну спрямованість: теоретичну та практичну підготовку студентів. Така підготовка має ґрунтуватися як на нових, так і на вже отриманих знаннях, зокрема, з матеріального права.

Одним із найважливіших видів аудиторних занять є лекція, яка складає основу теоретичної підготовки студентів. Вона дає початок процесу навчання, визначає шляхи здійснення всіх видів і форм навчання, встановлює їхній взаємозв'язок. Лекції з процесуальних дисциплін повинні мати, як правило, проблемний характер, відображати актуальні проблеми теорії та судової практики, сучасні досягнення науки та сприяти розвитку творчого мислення у студентів. Адже процес навчання не може відставати від рівня сучасної вітчизняної і зарубіжної науки. Важливим є висвітлення на